

ВІДМІННІСТЬ СЕКСУАЛЬНИХ ДОМАГАНЬ ВІД ІНШИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕКСУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ У КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

У статті розглядаються актуальні питання правового регулювання сексуальних домагань та їх відмінностей від інших правопорушень сексуального характеру у контексті вдосконалення адміністративного законодавства. Аналізуються правові аспекти, фактори, контексти та наслідки для потерпілих, а також підходи до правової відповідальності та профілактики таких правопорушень. Особлива увага приділяється необхідності розробки спеціального законодавства, що враховує специфіку сексуальних домагань.

Метою дослідження є визначення ключових відмінностей між сексуальними домаганнями та іншими правопорушеннями сексуального характеру, а також розробка рекомендацій щодо вдосконалення правового регулювання та захисту потерпілих. Дослідження спрямоване на аналіз наявних правових норм, виявлення проблемних аспектів та формулювання пропозицій для покращення ситуації.

Методологічною основою дослідження є аналіз нормативно-правових актів, наукових публікацій та порівняльно-правовий метод.

Результати. Виявлено, що сексуальні домагання відрізняються від інших правопорушень сексуального характеру не лише за формою вираження, але й за мотиваційними факторами, контекстами здійснення та наслідками для потерпілих, а також об'єктом та об'єктивною стороною складу правопорушення. Виявлено недоліки та прогалини українського законодавства у досліджуваній сфері. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання сексуальних домагань.

Висновки:

- сексуальні домагання, на відміну від інших правопорушень сексуального характеру, не завжди включають фізичне насильство або примус, окрім того, вказаний склад правопорушення відрізняється від інших об'єктом та об'єктивною стороною;
- є необхідність розробки спеціального законодавства, яке б враховувало специфіку сексуальних домагань та забезпечувало ефективний захист прав потерпілих;
- прийняття нової норми до Кодексу про адміністративні правопорушення, яка б передбачала відповідальність за сексуальне домагання, є важливим кроком у захисті прав людини та зміцненні правової системи України;
- необхідно продовжувати розробляти та вдосконалювати законодавство, спрямоване на боротьбу з усіма формами сексуальних правопорушень, а також проводити освітні та інформаційні кампанії для підвищення обізнаності про ці проблеми.

Ключові слова: злочини проти статі, гендерна рівність, адміністративне правопорушення, зміни законодавства, склад правопорушення.

Перунова Ольга,

доктор філософії

в галузі права,

заступник начальника

*Управління моніторингу
дотримання прав людини*

*Міністерства внутрішніх
справ України*

orcid.org/0000-0003-

3507-5144

perunova.os@gmail.com

1. Вступ

Сексуальні домагання та інші правопорушення сексуального характеру є важливими аспектами кримінального та цивільного права. Вони мають значний вплив на постраждалих та суспільство загалом. Важливо розуміти відмінності між цими правопорушеннями для розробки ефективних заходів правового захисту та підтримки постраждалих.

Актуальність теми дослідження полягає у зростаючій кількості випадків сексуальних домагань та інших правопорушень сексуального характеру, що фіксуються в Україні та світі. Проблема є надзвичайно актуальною через негативний вплив таких дій на фізичний та психологічний стан потерпілих, а також через потребу в адекватному правовому захисті та забезпеченні справедливості. Окрім того, положення Кодексу України про адміністративні правопорушення не завжди правильно розуміються працівниками правоохоронних органів під час складання протоколів чи притягнення правопорушників до відповідальності. Розуміння відмінностей між сексуальними домаганнями та іншими правопорушеннями сексуального характеру дозволить розробити ефективніші стратегії боротьби з цими явищами, вдосконалити законодавство та правозастосування.

Метою дослідження є визначення ключових відмінностей між сексуальними домаганнями та іншими правопорушеннями сексуального характеру, а також розробка рекомендацій щодо вдосконалення правового регулювання та захисту потерпілих. Дослідження спрямоване на аналіз наявних правових норм, виявлення проблемних аспектів та формулювання пропозицій для покращення ситуації.

Під час написання наукової статті використовувались загальнонаукові **методи**: аналіз наукової літератури, метод порівняльного аналізу під час порівняння правових норм, що регулюють сексуальні домагання та інші правопорушення сексуального характеру, окрім того, вказаний метод було використано під час дослідження судової практики у вибраній сфері. Також використовувався емпіричний метод для аналізу статистичних даних і виявлення тенденцій та масштабів проблеми.

2. Наукові погляди на поняття «сексуальні домагання»

Дослідження правового регулювання сексуальних домагань почалося з активізації феміністичних рухів у другій половині XX століття, коли проблема стала широко обговорюватися у суспільстві (Siegel, 2023).

Сучасні дослідження охоплюють різні аспекти проблеми, включаючи: аналіз правових норм та судової практики щодо сексуальних домагань, виявлення ефективності наявних правових механізмів захисту, порівняння національного законодавства різних країн, вивчення соціальних та культурних факторів, що впливають на поширення та сприйняття сексуальних домагань.

Національні дослідження зосереджені на аналізі правового регулювання сексуальних домагань починаючи з прийняття у 2005 році Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Відповідно до статті 1 вказаного Закону сексуальні домагання – дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування (ЗУ «Про забезпечення рівних прав...», 2005).

З одного боку, законодавець перераховує та конкретизує характер дій, що можуть класифікуватись як сексуальні домагання, але, з іншого боку, чинна стаття визначає, що ці дії стосуються осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування. Таким чином, стаття обмежує своє застосування до випадків, де існує певна структура підпорядкування. Це означає, що інциденти сексуальних домагань між особами, які не перебувають у таких відносинах підпорядкування, не підпадають під дію цієї статті. Внаслідок цього значна кількість випадків сексуальних домагань, які можуть відбуватися у рівноправних стосунках або в інших контекстах, залишається поза межами правового регулювання.

Такої ж думки дотримується А. Ю. Рямзіна, яка зазначає, що сексуальні домагання – значно ширше поняття, що свідчить у спеціальному дослідженні щодо рівності в галузі праці та занять у світлі Конвенції № 111 (Женева, 1996) Комітету Міжнародної організації праці. Як зазначено в Пояснювальній доповіді до Європейської соціальної хартії, сексуальні домагання – це небажана поведінка сексуального характеру з боку керівництва і колег включно, що зачіпає гідність працівників. Здебільшого кривдник не є керівником і має такий самий статус в організації, що й жертва. Отже, стаття закону повинна враховувати, що сексуальні домагання можуть бути здійснені будь-яким працівником незалежно від його позиції в організації. Тому вчена наголошує на важливості внесення змін до законодавчого визначення поняття сексуальних домагань, оскільки тоді кримінальну відповідальність будуть нести не лише керівники, а й колеги по роботі на рівнозначних посадах та інші особи, пов'язані з жертвою робочими відносинами, такі як контрагенти, клієнти (Рямзіна, 2022).

В. М. Руфанова також наголошує, що, на відміну від європейського, українське законодавство обмежує сферу сексуальних домагань відносинами трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування. Вчена посилається на дослідження, які показують, що сексуальні домагання часто відбуваються поза межами службових, матеріальних чи інших підпорядкованих відносин. Зокрема, сексуальні домагання часто трапляються на вулиці, у громадських місцях, у громадському транспорті, соцмережах і з використанням засобів електронної комунікації, але вони часто залишаються замовченими (Руфанова, 2021).

На нашу думку, для того щоб вирішити вказану проблему, варто сформулювати таке формулювання статті: «Сексуальні домагання – це дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають особу незалежно від існування відносин трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування, а також у будь-яких інших контекстах взаємодії між особами».

Таким чином, запропоноване формулювання розширює захист на всі види взаємодії між особами, включаючи рівноправні стосунки та інші соціальні контексти. Це забезпечить правову захищеність для всіх постраждалих від сексуальних домагань незалежно від їхнього статусу. Виключення обмеження на трудові, службові та матеріальні відносини дозволяє застосовувати статтю до більш широкого спектра ситуацій, включаючи випадки сексуальних домагань у навчальних закладах, громадських місцях, сімейних стосунках тощо. Чітке та всеосяжне формулювання допоможе уникнути правових лазівок, які можуть бути використані для уникнення відповідальності за сексуальні домагання.

Разом із тим наявність підпорядкованості або іншого імперативного управлінського впливу на особу може бути обставиною, що обтяжує відповідальність.

Аналізуючи Єдиний державний реєстр судових рішень за останні роки, виявили, що справи про притягнення до відповідальності за вчинення сексуального домагання практично відсутні. Разом із тим досить часто трапляються рішення, в яких суд розглядає позовні заяви про захист честі, гідності та ділової репутації і спростування недостовірної інформації, заявлені від осіб, яких було звинувачено у сексуальному домаганні, але з підстав недостатньої кількості доказів не притягнуто до відповідальності (Рішення, 2017).

Як бачимо, мала кількість судових проваджень у сфері сексуальних домагань пояснюється не їх відсутністю, а неробочим механізмом притягнення до відповідальності, оскільки не всі дії сексуального характеру кваліфікувались як неправомірні.

3. Аналіз чинного законодавства

Українське законодавство ще розвивається у вказаній сфері, тим самим долаючи пробіли та колізії, що виникають під час правового регулювання правопорушень, пов'язаних із сексуальним домаганням.

Тому Президентом України 17.06.2024 було підписано проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція)» (реєст. № 8329 від 02.01.2023) (Проект ЗУ «Про внесення змін...», 2023).

Відповідно до пункту 3 вказаного проєкту насильство за ознакою статі відокремлено в окрему норму статті 173-6 КУпАП (Кодекс про адміністративні правопорушення, 1984), яка визначає, що вчинення насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій чи бездіяльності) фізичного, психологічного або економічного характеру, спрямованих проти осіб через їх належність до певної статі чи стереотипні уявлення про соціальні ролі жінки або чоловіка у суспільстві, що завдають фізичної, психологічної або економічної шкоди чи страждань, тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин, або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до десяти діб.

Положення нового Закону визначають сексуальне домагання як: дії сексуального характеру (що не посягають на статеву свободу чи статеву недоторканість особи), виражені вербально, невербально або фізично (слова, жести, рухи тіла, доторкування, поплескування або інші аналогічні дії), які ображають чи принижують гідність особи та можуть супроводжуватися створенням щодо неї залякувального, ворожого або образливого, принизливого середовища (ситуації).

Окрім того, встановлюється адміністративна відповідальність: за вчинення сексуальних домагань шляхом доповнень положень Кодексу України про адміністративні правопорушення новою статтею 173-7, де вказано, що сексуальне домагання, тобто умисне вчинення проти бажання особи образливих, принизливих дій сексуального характеру, виражених вербально або невербально (слова, жести, рухи тіла), у тому числі з використанням електронних комунікацій, тягне за собою накладення штрафу від вісімдесяти до ста шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин, або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку.

4. Основні відмінності сексуальних домагань від інших правопорушень

Сексуальні домагання включають поведінку, яка спрямована на отримання сексуальної уваги без відповідної згоди особи. Це може бути виражено у вербальних заявах, жестах, непристойних пропозиціях або фізичних дотиках. Сексуальні домагання необов'язково включають фізичне насильство або загрози. Вони можуть бути більш тонкими і психологічними за своєю природою.

Сексуальні домагання характеризуються відсутністю згоди потерпілого на небажану сексуальну увагу. Як нами вже зазначалось, сексуальні домагання можуть відбуватися у будь-якому контексті, включаючи робоче середовище, навчальні заклади та громадські місця.

Пропонуємо розглянути порівняльну таблицю, в якій чітко визначені основні відмінності сексуального домагання від інших правопорушень сексуального характеру.

Варто додати, що доказування факту вчинення сексуального домагання здійснюється у спосіб, аналогічний до інших адміністративних правопорушень, у т.ч. таких як хуліганство чи домашнє насильство. Основними доказами тут зазвичай є показання свідків, фото-, відеодані, дані переписки з телефону тощо.

Згідно зі ст. 251 КУпАП, доказами у справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному

Таблиця 1

СЕКСУАЛЬНІ ДОМАГАННЯ Ст. 173-7 КУпАП	НАСИЛЬСТВО ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ Ст. 173-6 КУпАП	СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО Ст. 153 КК України
ОБ’ЄКТ (родовий – права людини)		
ЧЕСТЬ І ГІДНІСТЬ ОСОБИ Гідність – це особисте визнання своєї цінності кожною фізичною особою. Честь – це позитивна соціальна оцінка особи оточуючими, яка ґрунтується на відповідності її діянь (поведінки) загальноприйнятим уявленням про добро і зло.	СУСПІЛЬНІ ВІДНОСИНИ у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (забезпечення гендерної рівності).	СТАТЕВА СВОБОДА І СТАТЕВА НЕДОТОРКАНИСТЬ Статева свобода – спроможність особи розпоряджатись собою у сфері сексуального спілкування. Статева недоторканність – охоронюваний законом стан, за якого забороняється вступати у сексуальні контакти з особою, яка з певних причин не є носієм статевої свободи.
СУБ’ЄКТ		
особа (людина)	особа (людина)	особа (людина)
ОБ’ЄКТИВНА СТОРОНА		
дії сексуального характеру, що ображають і принижують особу, посягають на її честь і гідність, вчинені проти бажання особи, не супроводжуються насильством.	дії фізичного, психологічного характеру, вчинені через приналежність до статі, зумовлені стереотипними уявленнями та призвели до наслідків для здоров’я.	дії сексуального характеру, які супроводжуються насильством і вчиняються без добровільної згоди потерпілої особи.

(розроблено автором)

законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність такої особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи (Кодекс про адміністративні правопорушення, 1984).

Ці дані можуть встановлюватись протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису тощо.

Таким чином, сексуальні домагання та інші правопорушення сексуального характеру мають різний характер дій, що проявляється у різниці між об'єктивною стороною та об'єктом, що є складовими елементами правопорушень. На нашу думку, розуміння цих відмінностей є важливим для ефективного правового захисту потерпілих та забезпечення справедливості.

Прийняття нової норми до Кодексу про адміністративні правопорушення, яка б передбачала відповідальність за сексуальне домагання, є важливим кроком у зміцненні правового захисту громадян. Чітко визначена відповідальність за сексуальне домагання у законодавстві допоможе знизити кількість таких випадків. Багато міжнародних документів і конвенцій, таких як Європейська соціальна хартія, передбачають захист від сексуальних домагань та закликають держави до прийняття відповідного законодавства (Європейська соціальна хартія, 1996). Прийняття нової норми допоможе Україні відповідати міжнародним стандартам у сфері захисту прав людини та виконувати свої зобов'язання перед міжнародною спільнотою.

5. Правові заходи та протидія сексуальним домаганням

Проведене нами дослідження демонструє, що українське законодавство нині регламентує різні правові механізми для боротьби із сексуальними домаганнями та іншими правопорушеннями сексуального характеру. Окрім того, у Верховній Раді України було зареєстровано низку законопроектів, які врегульовують правові питання відповідальності щодо сексуального домагання:

- проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту» щодо забезпечення гендерної рівності серед осіб, що проходять службу цивільного захисту, та протидії дискримінації за ознаками статі та сексуальним домаганням (реєстр. № 9099 від 13.03.2023) (проект ЗУ «Про внесення змін до ЗУ...», 2023);

- проект Закону України «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України» щодо врегулювання питання запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому

місці» (реєстр. № 9340 від 29.05.2023) (проект ЗУ «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту...», 2023).

Разом із тим Міністерством внутрішніх справ України проведено низку заходів, спрямованих на запобігання сексуальним домаганням та дискримінації за ознакою статі:

- внесено зміни до нормативно-правових та законодавчих актів, які регулюють питання правил етичної поведінки та проведення службових розслідувань у НПУ, НГУ, ДСНС, ДПСУ, якими затверджено механізм проведення службових розслідувань за фактами дискримінації за ознаками раси та сексуальних домагань на робочому місці;
- розроблено Інформаційну пам'ятку щодо запобігання випадкам дискримінації членами комісій, що функціонують в органах системи МВС;
- розроблено Методику запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальним домаганням на робочому місці в органах системи Міністерства внутрішніх справ України;
- проведено низку тренінгів та навчань для працівників органів системи МВС у сфері набуття вмінь та навичок ідентифікації випадків дискримінації та сексуальних домагань, а також механізму реагування на такі правопорушення.

На нашу думку, важливою є також роль освітніх і професійних установ у запобіганні сексуальним домаганням через впровадження політик нульової толерантності, навчання та підвищення обізнаності серед працівників і студентів. Такі заходи повинні містити визначення сексуальних домагань, приклади неприйнятної поведінки, а також чітко встановлені процедури для подачі скарг і розслідування.

Варто також створити безпечне та сприятливе середовище шляхом забезпечення анонімних механізмів подачі скарг для зниження страху потерпілих.

6. Висновки

Сексуальні домагання, на відміну від інших правопорушень сексуального характеру, не завжди включають фізичне насильство або примус, але завжди мають характер небажаних дій сексуального характеру, які порушують гідність особи та створюють ворожу або принизливу атмосферу. Окрім того, вказаний склад правопорушення відрізняється від інших об'єктом та об'єктивною стороною. Це підкреслює необхідність окремого правового підходу до цих правопорушень та розширення визначення поняття «сексуальне домагання».

Хоча всі правопорушення сексуального характеру мають серйозні наслідки для потерпілих, сексуальні домагання часто призводять до тривалих психологічних травм, пов'язаних із почуттям приниження, страху та втрати довіри. Тому існує необхідність розробки спеціального законодавства, яке б враховувало специфіку сексуальних домагань та забезпечувало ефективний захист прав потерпілих. Це включає чіткі визначення, процедури для повідомлення та розслідування випадків домагань, а також механізми відповідальності для винних осіб.

Прийняття нової норми до Кодексу про адміністративні правопорушення, яка передбачає відповідальність за сексуальне домагання, є важливим кроком у захисті прав людини та зміцненні правової системи України. Це допоможе запобігати сексуальним домаганням, підвищить рівень правової свідомості та забезпечить потерпілим ефективні засоби правового захисту.

Необхідно продовжувати розробляти та вдосконалювати законодавство, спрямоване на боротьбу з усіма формами сексуальних правопорушень, а також проводити освітні та інформаційні кампанії для підвищення обізнаності про ці проблеми.

Список використаних джерел:

1. Reva Siegel. A Short History of Sexual Harassment. 2023. URL: https://www.researchgate.net/publication/289005316_Introduction_A_Short_History_of_Sexual_Harassment.
2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 19.07.2024).
3. Рямзіна А.Ю. Удосконалення суб'єктного складу сексуальних домагань щодо жінок у сфері праці. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Право* / голов. ред. Ю.М. Бисага. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. Вип. 72. С. 179–183.
4. Руфанова В.М. Сексуальні домагання як форма гендерно зумовленого насильства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 5. С. 128–132.
5. Рішення Соснівського районного суду м. Черкаси від 23 січня 2017 року. / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/64358944> (дата звернення: 19.07.2024).
6. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) : проект Закону України від 02.01.2023 № 8329. / Верховна Рада України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41104> (дата звернення: 19.07.2024).
7. Кодекс про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)*, 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 19.07.2024).
8. Європейська соціальна хартія (переглянута) : хартія Ради Європи від 03.05.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text (дата звернення: 19.07.2024).
9. Про внесення змін до Закону України «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту» щодо забезпечення гендерної рівності серед осіб, що проходять службу цивільного захисту, та протидії дискримінації за ознаками статі та сексуальним домаганням : проект Закону України від 13.03.2023 № 9099. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-distiplinarniy-statut-sluzhbi-tsivilnogo-zakhistu-shchodo-zabezpechennya-rivnikh-prav-ta-mozhливostey-zhinok-i-cholovikiv-shcho-prokh> (дата звернення: 19.07.2024).
10. Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України» щодо врегулювання питання запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці : проект Закону України від 29.05.2023 № 9340. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-distiplinarnogo-statutu-natsionalnoi-politsii-ukraini-shchodo-vregulyuvannya-pitannya-zapobigannya-vipadkam-diskriminatsii-za-oznakoyu-stati-ta-seksua> (дата звернення: 19.07.2024).

References:

1. Siegel, R. (2023). A short history of sexual harassment. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/289005316_Introduction_A_Short_History_of_Sexual_Harassment.
2. Zakon Ukrainy «Pro zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhinok i cholovikiv» (2005) [Law of Ukraine “On ensuring equal rights and opportunities for women and men”]. 08.09.2005 № 2866-IV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> [in Ukrainian].
3. Ryamzina, A.Y. (2022). Udoshkonalennia subiektnoho skladu seksualnykh domahan shchodo zhinok u sferi pratsi [Improving the Subjective Composition of Sexual Harassment of Women in the Workplace]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Pravo*, 2(72), 179–183 [in Ukrainian].
4. Rufanova, V.M. (2021). Seksualni domahannia yak forma genderno zumovlenoho nasyistva [Sexual harassment as a form of gender-based violence]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, 5, 128–132 [in Ukrainian].
5. Rishennia Sosnivskoho raionnoho sudu m. Cherkasy vid 23 sichnia 2017 roku (2017) [Decision of the Sosnivskyi District Court of Cherkasy of January 23, 2017]. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/64358944> [in Ukrainian].
6. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia u zviazku z ratyfikatsiieiu Konventsii Rady Yevropy pro zapobihannia nasyistvu stosovno zhinok i domashn'omu nasyistvu ta borotbu iz tsymy yavyschamy (Stambulska konventsiiia)» (2023) [Draft Law of Ukraine “On Amendments to the Code of Administrative Offenses of Ukraine in connection with the ratification of the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention)”] dated 02.01.2023 № 8329. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41104> [in Ukrainian].
7. Kodeks pro administratyvni pravoporushennia (1984) [Code of Administrative Offenses]. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR, dodatok do № 51, st. 1122. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].
8. Yevropeiska sotsialna khartiia (perehlianuta) (1996) [European Social Charter (revised)]. Council of Europe dated 03.05.1996. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text [in Ukrainian].
9. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro Dytskyplinarnyi statut sluzhby tsyvilnoho zakhystu» shchodo zabezpechennia gendernoi rivnosti sered osib, shcho prokhodiat sluzhbu tsyvilnoho zakhystu, ta protydiv diskryminatsii za oznakamy stati ta seksualnym domahanniam» (2023) [Draft Law of Ukraine “On the Disciplinary Statute of the Civil Protection Service on ensuring gender equality among persons serving in the civil protection service and combating gender-based discrimination and sexual harassment”] dated 13.03.2023 № 9099. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-distsiplinarniy-statut-sluzhbi-tsivilnogo-zakhystu-shchodo-zabezpechennya-rivnykh-prav-ta-mozhlyvostey-zhinok-i-cholovikiv-shcho-prokh> [in Ukrainian].
10. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Dytskyplinarnoho statutu Natsionalnoi politsii Ukrainy shchodo vrehuliuvannia pytannia zapobihannia vypadkam diskryminatsii za oznakoiu stati ta seksualnykh domahan na robochomu misti» (2023) [Draft Law of Ukraine “On Amendments to the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine to Regulate the Prevention of Sex Discrimination and Sexual Harassment in the Workplace”] dated 29.05.2023 № 9340. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-distsiplinarnogo-statutu-natsionalnoi-politsii-ukraini-shchodo-vregulyuvannya-pitannya-zapobigannya-vypadkam-diskryminatsii-za-oznakoyu-stati-ta-seksua> [in Ukrainian].

DIFFERENCES BETWEEN SEXUAL HARASSMENT AND OTHER SEXUAL OFFENSES

Olha Perunova,

*Doctor of Philosophy in Law, Deputy Head of the Human Rights Monitoring Department
of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine*

orcid.org/0000-0003-3507-5144

perunova.os@gmail.com

The article examines current issues of legal regulation of sexual harassment and their differences from other sexual offenses. It analyzes legal aspects, factors, contexts, and consequences for victims, as well as approaches to legal responsibility and prevention of such offenses. Special attention is paid to the need for the development of specific legislation that takes into account the specifics of sexual harassment.

*The **purpose** of the study is to identify the key differences between sexual harassment and other sexual offenses, as well as to develop recommendations for improving legal regulation and protecting victims. The study is aimed at analyzing existing legal norms, identifying problematic aspects, and formulating proposals for improving the situation.*

*The **methodological** basis of the research is the analysis of normative legal acts, scientific publications, and the comparative legal method.*

***Results.** It has been found that sexual harassment differs from other sexual offenses not only in the form of expression but also in motivational factors, contexts of occurrence, and consequences for victims, as well as the object and objective side of the offense. The shortcomings and gaps in Ukrainian legislation in the studied area have been identified. Proposals for improving the legal regulation of sexual harassment have been developed.*

Conclusions:

- sexual harassment, unlike other sexual offenses, does not always include physical violence or coercion. Additionally, this offense differs in its object and objective side;*
- there is a need for the development of specific legislation that takes into account the specifics of sexual harassment and ensures effective protection of victims' rights;*
- the adoption of a new provision in the Code of Administrative Offenses, which provides for liability for sexual harassment, is an important step in protecting human rights and strengthening the legal system of Ukraine;*
- it is necessary to continue developing and improving legislation aimed at combating all forms of sexual offenses, as well as conducting educational and informational campaigns to raise awareness of these issues.*

Key words: sexual offenses, gender equality, administrative offense, legislative changes, offense elements.